

S A M O R Z Ą D POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

Prenumerata kwartalna:

1 złoty polski = frank złoty

numer pojedynczy 40 groszy.

Ogłoszenia zwykłe za tekstem:

Cała strona 80 zł. p. 1/2 strony 40 zł. p.

1/4 strony 20 zł. p. 1/8 strony 10 zł. p.

drobne ogłosz. po 3 grosze za wyraz.

ORGAN URZĘDOWY POWIATOWEGO ZWIĄZKU KOMUNALNEGO POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

Nr. 7 Będzin, dnia 1 czerwca 1924 roku.

Rok 1

Treść: DZIAŁ URZĘDOWY: 1. Wyciąg z protokołu Wydz. Pow. 196, 197, 198. — 2. Podatek dochodowy od uposażeń. DZIAŁ NIEURZĘDOWY: 3. Komunikat C. Z. K. R. — 4. Ruch chorych w Szpitalu Powszechnym Sejmiku Będzińskiego 1923 r. — 5. O świerzbie. — 6. Oświata Pozaszkolna w pow. Będzińskim. — 7. Wykaz podatków inwestycyjnych 8. Wypożyczanie koni wojskowych z uprzężą. — 9. Nawoływanie do uprawy łubinu na ziarno. — 10. Kronika. — 11. Z prowincji. — 12. Ogłoszenie.

DZIAŁ URZĘDOWY

W Y C I Ą G

z protokołu 196-go posiedzenia Wydziału Powiatowego
z dnia 12 kwietnia 1924 r. w Będzinie.

Uchwalono:

1) Uwzględnić podanie Narodowej Organizacji Kobiet w Będzinie z dnia 2 kwietnia r. b. o udzielenie zapomogi na prowadzenie szwalni i t.p. udzielając wymienionej organizacji zapomogę bezzwrotną w wysokości 50 złp.

2) przyjąć do wiadomości podanie Związku Legionistów Polskich w Dąbrowie Górniczej z dnia 28.III. 24 r. Nr. 3 o wyłączenie z przeprowadzonej redukcji personelu, inwalidów i członków Związku, polecając zawiadomić Związek, że Wydział Powiatowy, powyższych uwzględnił przy redukcji personelu.

3) zezwolić Opiece Szkolnej w Klimontowie obsadzić drzewami owocowymi drogę Klimontów-szo-sa Niwka-Dąbrowa, za co młodzież tej szkoły będzie korzystała z owoców w ciągu 10 lat.

4) przyjąć kontrakt służbowy i regulamin dla poborców myta drogowego.

5) uchylić uchwałę Rady Gminnej gminy Mrzygłód z dnia 14.II.24 r. w sprawie dotyczącej wprowadzenia na rzecz gminy, na rok 1924 podatku od kawalerów.

197-go posiedzenia Wydziału Powiatowego
z dnia 26 kwietnia 1924 r.

Przyjęto:

1) Do wiadomości pismo p. Stefana Borysowicza wyrażające z powodu choroby rezygnację z przyjęcia mandatu członka Komisji Rewizyjnej powołanej uchwałą Sejmiku Powiatowego z dnia 3.IV. r. b.

2) do wiadomości sprawozdanie z udziału w zebraniu Okr. Tow. Rolniczego w Zawierciu, członka Wydziału Powiatowego Feliksa Głazewskiego i kierownika folwarku Wojkowice Kościelne Adama Baci.

Uchwalono:

1) Dla zbadania sprawy przyjmowania do szpitala powszechnego w Będzinie prostytutek z m. Sosnowca i przedstawienia w tej sprawie wniosków na następne posiedzenie, wydelegować Komisję w składzie członka Wydziału Powiatowego sędziego p.R. Hermana i F. Głazewskiego.

2) na wniosek przewodniczącego Wydziału Powiatowego wystąpić do Min. Rolnictwa i Dóbr Państwowych z prośbą o przekazanie budynku szpitala powiatowego powszechnego w Będzinie na własność Powiatowego Związku Komunalnego pow. Będzińskiego, ponieważ zarządzeniem z dnia 30.XI. 1923 r. p. Wojewoda w Kielcach wyja-

śnił, iż wszelkie majątki, które stanowiły za czasów władz rosyjskich własność b. Rad Powiat. Opieki Społecznej, są obecnie własnością Państwa, oraz biorąc pod uwagę, że budynek szpitala powiatowego powszechnego w Będzinie należy do powyższej kategorii majątków.

Uchwałą powyższą Wydział Powiatowy motywuje:

a) że od szeregu lat wydaje poważne sumy na konserwację wymienionego budynku szpitalnego;

b) że brak własnego budynku szpitalnego utrudniałby Sejmikowi powiatowemu kontynuowanie ustawowej działalności zdrowotnej.

c) że nieokreślone stanowisko Sejmiku w odniesieniu do tytułu własności obiektu szpitala powszechnego w Będzinie powstrzymuje Sejmik od przeprowadzenia reorganizacji szpitala w/g najnowszych wymagań szpitalnych, tudzież wszczęcia prac w kierunku przebudowy i rozbudowy szpitala.

3) dokonać komisyjnego zbadania stanu gospodarki folwarku Wojkowie Kościelne i do Komisji zaprosić:

a) C. Bogusławskiego adm. majątku „Grodziec”

b) M. Krąkowskiego „Gzichów”

c) B. Jeleniewskiego „Klimontów”

d) Widerakiewicza „Rokitno”

4) W związku z uchwałą Wydziału Powiatowego z dnia 26.VIII. 1922 r. i reskryptem p. Wojewody Kieleckiego z dnia 24.XI. 1922 r. ponowić starania o wydzierżawienie folwarku państwowego „Koziegłowy”.

198-go posiedzenia Wydziału Powiatowego z dnia 10 maja r. b.

Przyjęto:

1) Zaproszenie Komitetu Organizacyjnego Zjazdu w sprawach Samorządowych mający się odbyć w Kielcach w dniu 1 czerwca r.b. postanawiając wziąć udział w wymienionym zjeździe przez swego przedstawiciela, jak również przestać w odpisie odezwę Komitetu Urzędem Gminnym z poleceniem podania Radom Gminnym do wiadomości:

Uchwalono:

2) Po rozpatrzeniu podania Powiatowego Referenta Weterynaryjnego Dra E. Schönborna z dnia 5. V. 24 r. w sprawie wyznaczenia funduszu na zaangażowanie na okres 3-ch miesięczny rygorozanta Akadem. Medycyny Weterynaryjnej wobec choroby drugiego lekarza weterynarii, zaangażować lekarza weterynarii z wynagrodzeniem w/g VII stopnia płac dla pomocy Drowi Schönbornowi na okres powyższy z tem, że jeżeli będzie znaleziony odpowiedni lokal w Siewierzu dla ambulatorium weterynaryjnego — lokal ten zostanie zajęty do prowadzenia wspomnianego ambulatorjum.

3) Po rozpatrzeniu pisma Okręgowego T-wa Rolniczego w Zawierciu z dnia 9. V. 24 r. zawiadamiającego Wydział Powiatowy że T-wo nie może przychylić się do warunku Wydziału Pow. zaproponowanego przez Sejmik powiatowy by prezesem lub wiceprezesem T-wa był członek Wydziału, Wydział Powiatowy postanowił: 1) Zwrócić się do T-wa o nadesłanie statutu T-wa; 2) Wystąpić na Sejmik o wydelegowanie delegatów do T-wa; 3) Wyplacać T-wu zapomogi w miarę możliwości w ramach objętych budżetem Tyt. III par. 9 i 4) Wystąpić z wnioskiem

na Sejmik o wybór dwóch delegatów Okr. T-wa Rolniczego w skład członków Komisji Rolno-Weterynaryjnej.

4 a) Przenieść z dniem 1 czerwca r. b. biuro Rady Szkolnej do biura Wydziału Powiatow., b) polecić referentowi kulturalno-oświatowemu Z. Rembowskiemu pełnienie obowiązków sekretarza Rady i załatwianie wszelkich spraw kancelaryjnych Rady Szkolnej, c) zastosować się pod względem zobowiązań Wydziału w stosunku do Rady Szkolnej do uchwały Wydziału Powiatowego z dn. 24. II. 1923 r.

5) Po rozpatrzeniu protokołu 8-go posiedzenia Komisji Oświaty Pozaszkolnej odbytego w dniu 5 majar. b. ad punkt 1) w sprawie protokołu z poprzedniego posiedzenia przyjąć do wiadomości;

ad punkt 2) sprawozdanie z działalności Komisji — przyjąć do wiadomości;

ad punkt 3) w sprawie zakończenia kursów — przyjąć do wiadomości, postanawiając zamówić w drukarni Sejmikowej druki na zaświadczenia dla uczęszczających na kursa;

ad punkt 4) w sprawie dalszej pracy Komisji — przyjąć do wiadomości;

ad punkt 5) w sprawie bibliotek — przyjąć do wiadomości;

ad punkt 6) w sprawie wycieczek — przyjąć do wiadomości z tem, że Wydział Powiatowy może zwrócić kosztą biletów kolejowych;

ad punkt 7) w sprawie zjazdu kierowników i nauczycieli kursów przyjąć do zatwierdzającej wiadomości z tem, że zjazd odbędzie się bez udziału kierowników i nauczycieli z miast wydzielonych.

Podatek dochodowy od uposażeń.

Ministerstwo Skarbu zarządziło, aby pobór podatku dochodowego od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę był w czerwcu r. b. dokonany w dotychczasowym trybie według skali, ustalonej dla potrąceń podatku w m-cu maju r. b. i ogłoszonej w Nr. 96 Monitora Polskiego z dn. 25-go kwietnia r. b.

Dział nieurzędowy.

C. Z. K. R.

Centralny Związek
Młodzieży Wiejskiej

Warszawa, Tamka Nr. 1.

L. dz. 1181

L. Ok. 36.

Komunikat

Centralny Związek Młodzieży Wiejskiej zwołuje na dzień 22 i 23 czerwca r. b. do Lublina Walny Zjazd delegatów Kół Młodzieży Wiejskiej. Ze względu iż sprawa pracy oświatowo-kulturalnej i gospodarczej prowadzonej przez Koła Młodzieży Wiejskiej nie jest obojętną dla samorządów powiatowych, prosimy bardzo o delegowanie referenta oświatowo-kulturalnego na Zjazd, celem zapoznania się z dotychczasowym dorobkiem naszej organizacji, z jej metodami pracy, na podstawie czego będą mogli nakreślić

sobie plan współdziałania z młodzieżą wiejską na terenie powiatu w którym działają.

Dla informacji podajemy, że uczestniczyć będą w charakterze gości.

Po przyjeździe do Lublina zgłoszą się pod adresem: Lublin, ul. Szopena 15 m. 8, gdzie się mieści Komitet organizacyjny Zjazdu i przedstawia zaświadczenia Sejmików przez które są delegowani, celem otrzymania kart wstępu.

PROGRAM ZJAZDU NASTĘPUJĄCY:

22-go czerwca rano: Nabożeństwo, po którym Zjazdowicze wychodzą i formują się w zwarty pochód, poczem ze sztandarami związkowymi, orkiestrą i śpiewem udadzą się przed pomnik Unji Lubelskiej, celem złożenia wieńców i oddania czci i hołdu postaciom:

Jadwigi i Jagiełły, twórcom wielkiego momentu dziejowego Polski. Poczem pochodem Zjazd wyruszy do sali obrad.

Obrady: 1) Zagajenie 2) Powołanie Prezydium Zjazdu 3) Powitania 4) Sprawozdania: rzeczowe i kasowe 5) Dyskusja nad sprawozdaniami 6) Wybory do Zarządu 7) Wieczorem teatr.

23-go czerwca: 1) Referaty i dyskusja 2) Wycieczka do ogniska Kultury Rolniczej w Zemborzycach pod Lublinem. 3) Powrót do Lublina. 4) Wieczornica wspólna ze śpiewami, deklamacjami i tańcami.

UWAGA: Podczas Zjazdu będzie się odbywał pokaz prac zbiorowych.

(—) A. Zieliński (—) Józef Niecko
sekretarz. Kierow. Centr. Zw. Młodz. Wiejsk.

RUCH CHORYCH

w Szpitalu Powszechnym Sejmiku Będzińskiego w 1923 roku.

Szpital powiatowy w Będzinie, noszący obecnie nazwę „Szpitala Powiatowego Sejmiku Będzińskiego”, założony został w 1878 roku pod nazwą „Szpitala Aleksandryjskiego” na 30 miejsc stałych i 10 nadetatowych. Według posiadanych danych statystycznych, w 1910 roku szpital udzielił pomocy lekarskiej 981 chorym. W tym czasie lekarzem powyższego szpitala był Dr. A. Królikowski, kuratorem zaś p. W. Stanek, Pod Administracją Sejmiku Będzińskiego, szpital

omawiany posiadał w r. 1923 personel składający się z 12 osób, w tem 2 lekarzy, 6 siostr służebniczek, 7 osób służby administracyjnej i 6 pielęgniarek. Dyrektorem szpitala Dr. Tadeusz Kosibowicz, ordynatorem Dr. Piotr Mettera. Niżej podana tablica obejmuje dane statystyczne ruchu chorych w szpitalu powszechnym w/g miesięcy, stanu chorych, wyznania, wieku, zgonów i ilości dni szpitalnych.

Miesiąc	S t a n					W y z n a n i e							W i e k										Z g o n y	Ilość dni szpitalnych.	Śmiertelność
	żonaty	kawaler	meżatka	panna	Razem	Rzym-Katol.	Evangel.	Prawosław.	Mojżeszow.	Gr-Katol.	Machomet.	Inne	Razem	do 5 lat	od 6 do 10	od 11 do 20	od 21 do 30	od 31 do 40	od 41 do 50	od 51 do 60	od 61 wzwyż	Razem			
Styczeń	17	36	18	90	161	150	1	1	9	—	—	—	161	4	6	38	76	19	7	8	3	161	4	2645	2.4
Luty	20	39	15	111	185	172	1	1	11	—	—	—	185	5	9	45	78	26	10	7	5	185	7	2591	3.7
Marzec	16	46	19	109	190	170	1	2	16	1	—	—	190	2	7	49	82	28	10	9	3	190	14	2814	7.3
Kwiecień	14	55	11	80	160	152	1	1	6	—	—	—	160	1	2	52	79	9	3	7	7	160	8	2734	5.0
Maj	18	35	14	94	161	142	2	1	14	1	1	—	161	—	1	53	82	13	4	4	4	161	6	2314	3.7
Czerwiec	17	42	14	97	170	159	—	1	7	1	2	—	170	—	—	44	88	24	5	6	3	170	1	2346	0.5
Lipiec	18	36	26	82	162	148	—	1	11	2	—	—	162	3	1	38	74	29	7	5	5	162	2	2342	1.2
Sierpień	16	42	24	60	142	127	—	1	13	1	—	—	142	3	1	35	59	22	13	4	5	142	5	1961	3.5
Wrzesień	25	44	24	65	158	144	1	—	13	—	—	—	158	4	2	36	65	25	13	7	6	158	9	1915	5.6
Październik	19	50	20	51	140	122	—	—	18	—	—	—	140	4	—	26	66	23	13	4	4	140	8	2011	5.7
Listopad	25	42	29	59	155	128	—	2	25	—	—	—	155	3	3	40	61	22	13	12	1	155	7	2204	4.5
Grudzień	25	39	23	56	143	130	—	2	11	—	—	—	143	—	—	32	71	27	7	6	—	143	5	2032	3.4
Ogółem	230	506	237	954	1927	1744	7	13	154	6	3	—	1927	29	32	488	881	267	105	79	46	1927	76	27909	7.3

Miesiąc	pozostało z poprzed. miesiąca	przybyło w ciągu miesiąca	wypisano	Zmarło	pozostało na 1-go	Ilość dni leczenia	Ogółem na osob. wydano dziennie Mkp.
Styczeń	60	101	57	4	100	2645	2253.65
Luty	100	85	92	7	86	2591	5878.90
Marzec	86	104	100	14	76	2814	7782.00
Kwiecień	76	84	71	8	81	2734	10920.50
Maj	81	80	87	6	68	2314	11755.70
Czerwiec	68	102	91	1	78	2346	16278.30
Lipiec	78	84	99	3	60	2342	14271.50
Sierpień	60	82	73	5	64	1961	51261.00
Wrzesień	64	94	84	9	65	1915	68228.20
Październik	65	75	66	8	66	2011	99326.60
Listopad	66	89	76	7	72	2204	229.742.80
Grudzień	72	71	72	5	66	2032	1.362.746.20

W roku 1923 koszt utrzymania szpitala powszechnego Sejmiku Będzińskiego wynosił Mkp. 4.226.048.055 natomiast na pokrycie powyższej sumy wpłynęło ze ściągniętych kosztów kuracyjnych za leczenie Mkp. 952.644.298, umorzono kosztów kuracyjnych za leczenie na sumę Mkp. 81.000 ogółem pokrycie wydatków wynosi 22.54 proc. w porównaniu z rokiem 1922 ściągnięto kosztów o 1.74 proc. więcej.

Według przynależności chorych do gmin, ruch chorych w powszechnym szpitalu Sejmiku Będzińskiego ilustruje niżej podana tablica:

Miesiąc	Gminy wiejskie pow. Będzińsk.		Miasta wydzielone		Powiaty obce	
	wener.	pozost.	wener.	pozost.	wener.	pozost.
Styczeń	3	16	80	58	1	3
Luty	7	17	98	54	6	3
Marzec	4	12	106	41	15	12
Kwiecień	4	13	81	35	15	12
Maj	3	19	23	78	20	18
Czerwiec	5	15	69	44	18	19
Lipiec	5	14	83	39	7	14
Sierpień	4	16	48	37	11	26
Wrzesień	1	15	84	51	6	1
Październik	5	17	39	42	14	23
Listopad	2	20	37	47	23	26
Grudzień	3	8	105	18	3	6
Ogółem	46	182	853	544	139	163

Jak wykazuje wyżej umieszczona tablica z podziałem chorych według przynależności, daje niezbity dowód ona, jak Sejmik Będziński obciążony jest wydat-

kami na utrzymanie chorych z miast wydzielonych powiatu i w jak trudnych warunkach prowadzono gospodarkę szpitala w okresie dewaluacji ówczesnej polskiej waluty, skoro zdolano ściągnąć zaledwie 22.54 proc. ogólnych kosztów kuracyjnych.

Biorąc pod uwagę koszt utrzymania szpitala powszechnego Sejmiku Będzińskiego w okresie wyżej wymienionym na sumę mkp. 4.226.048.055, wypada na gminy wiejskie pow. Będzińskiego mkp. 500.020.188 na miasta wydzielone mkp. 3.063.720.187 i powiaty obce mkp. 662.307.680. —

Na 1927 chorych w 1923 roku w szpitalu powszechnym, 1038 chorych było wenerycznie t. j. 53.9 proc. ogólnie chorych, w tem na miasta wydzielone przypada 44.2 proc. Chorych z miast wydzielonych w stosunku do ogólnej liczby chorych było 72.5 proc. z powiatów obcych 15.6 proc. pozostałe 11.9 proc. przypada zaledwie na chorych przynależnych do gmin wiejskich powiatu Będzińskiego.

Z. Rembowski.

O ŚWIERZBIE

jego leczeniu i środkach, zapobiegających rozszerzaniu się tej choroby.

Cóż to jest świerz?b?

Świerz?b jest to choroba zaraźliwa, skórna, a przyczyną świerz?bu są małe żyjątka tak zwane kleszcze, których golem okiem niemożna dojrzeć, a które prze-
ważnie żyją pod powierzchnią skóry.

Świerz?b najczęściej zdarza się u koni, rzadziej u innych zwierząt.

Zarażenie się następuje bezpośrednio od chorego zwierzęcia lub od rzeczy zakażonych jako to: chomąt, podkładów, lejc, postronków, derek, siodeł, kantarów, uzd i innych.

Świerzb najczęściej powstaje na łbie i szyi, a dopiero później, o ile zwierzę nie jest leczone, rozszerza się i na inne części ciała.

Świerzb przedstawia się pod postacią gołych plam na skórze, przyczem skóra pokryta bywa często łupieżem i strupami. A ponieważ przy świerzbie zwierzęta doznają swędzenia skóry i trą się o żłoby i ściany, wskutek więc tego tarcia skóra nieraz bywa popękana. Jeżeli świerzbu nie będziemy leczyć, to nie tylko, że zaraża się inne zwierzęta, lecz nieleczone zwierzę w końcu padnie.

Do leczenia świerzbu trzeba się zabrać, skoro go się tylko spostrzeże. Jeżeli bowiem nie zaczniemy leczyć świerzbu w samych jego początkach, to później im świerzb starszy tem trudniej będzie go wyleczyć i tem drożej leczenie kosztować będzie, a nawet często zastarzały, nieuleczony świerzb, kończy się śmiercią zwierzęcia.

Ale jakże mamy leczyć świerzb?

Różne są sposoby leczenia świerzbu. Biorąc pod uwagę, że dzisiaj lekarstwa są drogie, a nie każdego na nie stać, podajemy tu najtańszy w obecnych warunkach sposób leczenia.

Sposób ten jest taki: przedewszystkiem rozpocząć trzeba od strzyżenia szerści nie tylko na miejscach porażonych, ale i sąsiednich, a to dlatego, że szerść, szczególnie długa, pochłania lekarstwo i utrudnia działanie jego na skórę. Po wystrzyżeniu następuje zaraz mycie skóry ciepłą wodą mydlaną przy pomocy szczotki.

Aby skutecznie usunąć ze skóry łupież, należy, po wymyciu skóry, zostawić na niej do drugiego dnia grubą warstwę mydła szarego. Na drugi dzień należy warstwę mydła zmyć ze skóry ciepłą wodą mydlaną i wtrzeć skórę na sucho. Następnego dnia rozpocząć wcieranie lekarstwa, podanego poniżej.

W obecnych warunkach najtaniej wyniesie lekarstwo, złożone: z różnych części kreoliny angielskiej, dziegciu drzewnego i terpentyny zwyczajnej.

Więcej już kosztowne, z powodu bardzo wysokiej ceny spirytusu jest lekarstwo, zwane „linimentem wiedeńskim“, składające się z dziegciu drzewnego i proszku siarki — po jednej części, zaś mydła szarego i spirytusu — po dwie części; przed każdym użyciem trzeba lekarstwo zmieszać.

Lekarstwa, powyżej opisane wtarte w skórę pozostają na niej koło tygodnia, po upływie którego zmywa się je ciepłą wodą mydlaną, a skórę wyciera na sucho. W miarę potrzeby takie wcierania z obmywaniami i wysuszaniem skóry powtarza się 3 lub 4 razy, na co zużywa się około miesiąca czasu.

W przerwach między wcieraniami trzeba powtórnie smarować miejsca, z których lekarstwo się starło. Jeżeli przy wcieraniu lekarstwa zauważymy silne podrażnienie skóry w postaci silnego jej zaczerwienienia się, należy stosowanie lekarstwa chwilowo przerwać, a skórę posmarować olejem lnianym. Jeżeli świerzbem są dotknięte nie tylko łeb i szyja lecz i inne części ciała zwierzęcia, to wcieranie w cały kadłub lepiej robić po połowie w ciągu trzech dni. Pamiętać również trzeba, że koło oczu wszelkie środki wcierać należy kawałkiem sukna ostrożnie, aby uniknąć uszkodzeń oka. W czasie leczenia należy zwierzę dobrze odżywiać.

Jednocześnie z leczeniem trzeba się zająć energicznie odkażeniem, czyli o c z y s z c z e n i e m stajni i wszelkich sprzętów, z którymi stykały się chore na świerzb zwierzęta, w przeciwnym razie całe leczenie na nic się nie zda.

Oczyszczenie stajni i sprzętów należy robić w następujący sposób: Ściany, drabiny, przegrody, żłoby i wszelkie inne przedmioty drewniane należy trzykrotnie, a najmniej dwa razy wybielić mlekiem wapiennym, które przygotowuje się w ten sposób, że do jednego wiadra spieszowanego wapna gaszonego dodaje się dwa wiadra wody, lecz trzeba niem bielić zaraz po przygotowaniu go, bo z czasem traci ono swą własność odkażającą. Bielenie więc powtarza się 2 lub 3 razy, za każdym razem po wyschnięciu poprzedniego bielenia. Gnoj należy codziennie usuwać ze stajni i możliwie często wywozić na pole.

Uprząż jako to: udzy, kantary, lejce, podkłady, chomąta, postronki, siodła, derki, — głównie zaś te części, które dotyczą się skóry, jak również zgrzebła i szczotki trzeba myć gorącym ługiem z popiołu drzewnego, oplukiwać następnie czystą wodą i suszyć. Można też sprzęty te obmywać dokładnie roztworem kreoliny (do kwarty wody dodaje się 3 łyżki kreoliny). Po takim wymyciu uprząży dobrze jest nasmarować ją dziegiem.

Zwierzęta chore na świerzb, winny być trzymane oddzielnie od zdrowych.

Choremi na świerzb zwierzętami można pracować, lecz tylko w obrębie gospodarstwa. Sprzedaż chorych na świerzb zwierząt i wogóle przeprowadzanie ich do innej miejscowości jest przez prawo wzbronione.

Na każdym obywatelu ciąży obowiązek natychmiastowego doniesienia najbliższej władzy, a więc sołtysowi i urzędowi gminnemu o pojawieniu się świerzbu, a następnie, po przybyciu lekarza weterynaryjnego, każdy obowiązany jest ściśle przestrzegać i wypełniać wszelkie zarządzenia lekarza.

Zapobieganie rozszerzaniu się świerzbu polega na utrzymywaniu zwierzęcia stale w należytej czystości, przyczem nie należy żałować szczotki, zgrzebła i wody; na utrzymywaniu stajni i uprząży również w czystości, a wreszcie na unikaniu zetknięcia się zwierząt chorych ze zdrowymi.

Dr. Schönborn

Powiat. Lekarz Weterynarii.

Oświata pozaszkolna w pow. Będzińskim.

Na 8-em posiedzeniu Komisji Oświaty Pozaszkolnej Wydziału Powiatowego Sejmiku Będzińskiego, które odbyło się w dniu 5 maja r. b. rozpatrywano następujący porządek dzienny:

- 1) Przyjęcie protokołu 7-go posiedzenia Komisji.
- 2) Sprawozdanie z dotychczasowych prac Komisji.
- 3) Zakończenie kursów wieczorowych dla dorosłych.
- 4) Otwarcie nowych ognisk.
- 5) Biblioteki i prenumerata pism dla ognisk.
- 6) Odczyty i wycieczki.
- 7) Urządzenie konferencji z kierownikami ognisk i kursów.

8) Rozpatrzenie pisma Związku Polsk. Naucz. Szkół Powszechnych w Będzinie w sprawie kursów wychowania fizycznego.

9) Wolne wnioski.

W związku z przyjęciem protokołu ostatniego posiedzenia Komisji, pp. Latusek i Rembowski złożyli sprawozdanie z wykonania poszczególnych punktów takowego, w związku z którym Komisja postanowiła na być kinematograf ruchomy wyłącznie dla Komisji Oświaty Pozaszkolnej do urządzania odczytów w ogniskach i kursach wieczorowych.

Zakończenie kursów wieczorowych dla dorosłych, uchwalono zakończyć w dniu 20 maja r. b. do końca zaś maja r. b. kierownicy kursów i nauczycielstwo zakończą wszystkie prace związane z prowadzeniem takowych, w tym okresie kierownicy kursów wręczą słuchaczom odpowiednie zaświadczenia.

Czynne dotychczas 4 ogniska oświatowe w Łagiszy, Czeladzi, Strzemieszycach i Bobrownikach utrzymać nadal, nowych zaś na razie nie otwierać, opracować natomiast dla ognisk i kursów dla dorosłych program prac wakacyjnych, zamówić 5 biblioteczek

ruchomych w Min. W. R. i Ośw. Publ. stosownie do uprzedniej uchwały.

Rozpoczynający się sezon wycieczkowy postanowiono również wyzyskać dla słuchaczy kursów, w tym względzie postanowiono urządzić pierwszą wycieczkę czterodniową do Krakowa i Ojcowa w dniu 7 czerwca r. b.

Na 25 maja r. b. naznaczono konferencję kierowników kursów dla dorosłych i nauczycielstwa biorącego udział w powyższych kursach z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie 2) „Trudności pracy nauczyciela na kursach dla dorosłych“ referat p. M. B. Godeckiego. 3) „Zainteresowanie i potrzeby słuchaczy“ referat p. M. B. Godeckiego 4) Sprawozdanie z ognisk i kursów. 5) Sprawozdanie Komisji 6) Program prac wakacyjnych. 7) Wolne wnioski. 8) Zakończenie.

Na powyższą konferencję zaproszono jako referenta p. M. B. Godeckiego.

Na Spółdzielczy Zjazd Oświatowy do Ząbkowic który się odbył w dniu 11 maja r. b. delegowano członka Komisji p. F. Żebrowskiego.

Z Rembowski.

W Y K A Z.

Wydatków inwestycyjnych poszczególnych gmin Powiatowego Związku Komunalnego pow. Będzińskiego, przewidzianych budżetem na rok 1924. —

L.	Nazwa gminy	Preliminowana kwota Zł. —	Uchwała zgromadzenia gmin	U w a g a
1.	Bobrowniki	85039 =	9 marca 1924 r.	
2.	Grodziec	84830 =	7 marca 1924 r.	
3.	Choroń	9704.28	10 marca 1924 r.	
4.	Koziegłowy	2236.04	24 marca 1924 r.	
5.	Koziegłówki	6800	16 marca 1924 r.	
6.	Kromolów	5818	9 marca 1924 r.	
7.	Łagisza	32555	24 lutego 1924 r.	
8.	Łosień	8110 =	2 marca 1924 r.	
9.	Mierzęcice	8750 =	9 marca 1924 r.	
10.	Mrzyglód	14560 =	29 lutego 1924 r.	
11.	Niwka	81448.98	30 marca 1924 r.	
12.	Niegowa	19125 =	2 marca 1924 r.	
13.	Ożarówice	4898.97	27 lutego 1924 r.	
14.	Olkusko-Siewierska	177205 =	27 lutego 1924 r.	
15.	Pińczycze	5675 =	8 marca 1924 r.	
16.	Poręba	7102.20	23 marca 1924 r.	
17.	Rudnik-Wielki	2416 =	1 marca 1924 r.	
18.	Rokitno-Szlacheckie	29733.01	13 marca 1924 r.	
19.	Siewierz	10100 =	6 marca 1924 r.	
20.	Włodowice	2626 =	28 lutego 1924 r.	
21.	Wojkowice-Kościełne	10940 =	24 lutego 1924 r.	
22.	Zagórze	83636 =	1 lutego 1924 r.	
23.	Żarki	24155 =	24 lutego 1924 r.	
24.	m. Czeladź	166950 =	24 marca 1924 r.	
		884.413.48		

Wypożyczanie koni wojskowych z uprzężą. Ministerstwo Spraw Wojskowych zgodziło się na wypożyczenie wraz z końmi wojskowymi do robót polnych również uprzęży pod następującymi warunkami: 1) uprzęż winna być przed oddaniem komisyjnie i protokularnie obejrzana co do stanu użyteczności, mocy, wyglądu etc. oraz oszacowana; 2) odpowiedzialność materialną za ewentualne zniszczenie przyjmuje na siebie korzystający z pomocy; 3) przy zwrocie uprzęży należy takową komisyjnie przyjmować i przy ewentualnem stwierdzeniu braków lub zniszczenia, żądać uzupełnienia; 4) na poczet zabezpieczenia winien petent złożyć 25 proc. sumy szacunkowej, która winna być zwrócona po zwrocie uprzęży, ewentualnie użyta na remont i uzupełnienie uprzęży zniszczonej.

Nawoływanie do uprawy łubinu na ziarno. W Niemczech od kilku już lat propagowana jest usilnie uprawa łubinu na cele przysporzenia gospodarstwu krajowemu jaknajwiększych ilości białka roślinnego, ograniczenia w ten sposób dowozu z zagranicy środków karmowych.

Według prof. Dr. Gerlach również i łubin nasienny podobnie jak i siewany, jako nawóz zielony jest doskonałym przedpionem, gdyż pozostawia na polu nietylko korzenie i części łodyg lecz również i dużo liści, bogatych w związki białkowe.

Sprawa ta często zauważane prawie że jednakowe oddziaływanie nawozowe łubinu nasiennego i zielonego, a ponadto jeszcze daje zysk w postaci ziarna.

Szczególnie doniosłe znaczenie ma uprawa łubinów nasiennych na podniesienie dochodowości lekkich piaszczystych gruntów, dlatego też prawie w każdym gospodarstwie istniejące mniejsze lub większe nieużytki winny być obsiewane łubinem, sprzątanym przeważnie na ziarno.

Przy zagospodarowywaniu odłogów gruntów lekkich również winna być możliwie szeroko uwzględniana uprawa łubinu, tem bardziej, iż wymagany nakład na nawożenie będzie w danym przypadku względnie daleko niższy, aniżeli przy innych uprawach, a plon ziarna łubinu wypadnie nie niżej od owsa lub jęczmienia w podobnem stancwisku.

O ile gospodarstwo samo nie zużytkuje ziarna łubinu, to zawsze znajdzie na nie zbyt. Technika odgrywania ziarna łubinowego osiągnęła już znaczne udoskonalenie.

W Niemczech istnieje sporo większych firm zajmujących się przerobem tego ziarna na wysokoprocen-towe pasze treściwe wchodzące coraz więcej w użycie przy żywieniu inwentarza, to też produkcja ziarna łubinu ma i z tych względów pomyślne i zapewnione perspektywy zbytu.

„Gaz. Roln.“

Od zwyczajnego podania 2 złp. za pierwszy arkusz, a po 40 groszy za każdy następny arkusz i za każdy załącznik.

Od zwyczajnego świadectwa urzędowego — 2 złp., od czeku — 5 groszy, od rachunku — 10 groszy od każdych nawet niepełnych 50 złotych, od duplikatu i odpisu rachunku, jeżeli od oryginału uiszczono opłatę procentową — 20 groszy, od poświadczeń odbioru (kwitu) 10 groszy od każdych nawet niepełnych 20 złp. z wyjątkiem specjalnych poświadczeń odbioru wystawianych przez instytucje bankowe i t.p. podlegających niższemu stawkom, które wynoszą do 50 złp. — 1 grosz, do 500 złp. — 10 groszy, do 1000 złp. — 20 groszy, ponad 1000 złp. od każdego dalszego 1000 złp. o 20 groszy więcej.

Rachunki i kwity nie podlegają opłacie, jeżeli należność w nich wyrażona nie przekracza 1 złp.

Opłaty od pełnomocnictw wynoszą 2 złp. względnie 70 groszy. —

Nowa taryfa pocztowo - telegraficzna. Od 1-go maja r. b. obowiązują opłaty pocztowe następujące:

Za list zwyczajny w obrocie krajowym wagi do 20 gramów — 15 groszy, od 20 — 250 gramów — 30 groszy, za kartę pocztową — 10 groszy, z opłaconą odpowiedzią — 20 groszy.

Za list normalny do, Austrii, Czechosłowacji, Rumunii i Węgier — 24 grosze, za kartę 14 groszy, do innych krajów za list — 30 groszy, za kartę 18 groszy.

Opłata od druków w kraju wynosi: do 50 gramów — 5 groszy, do 100 gramów — 8 groszy, do 250 gramów — 15 groszy, do 500 gramów — 30 groszy, do 1 kg. — 40 groszy.

W obrocie z zagranicą za każdych 50 gramów druków pobierana jest opłata 6 groszy.

Opłata za paczki pocztowe wewnątrz kraju wynosi do 1 kg. — 40 groszy, do 5 kg. — 80 groszy, do 10 kg. 1 złp. 30 — groszy, do 15 kg. — 1 złp. 50 gr. do 20 kg. — 2 złp. 50 groszy.

Nadawanie listów i paczek wartościowych do 1000 złp., jak również przekazy pocztowe i telegraficzne do 1000 złp. i obciążenie pobraniem przesyłki wszelkiego rodzaju do wysokości 1000 złp.

Opłata telegraficzna od wyrazu wynosi 8 groszy, najmniej jednak 80 groszy za telegram. Za telegramy pilne opłata od wyrazu wynosi 24 groszy najmniej jednak 240 groszy za telegram.

Opłaty za abonament telefoniczny i czasopisma według nowej taryfy obowiązują dopiero od 1 czerwca r. b.

Pisma do Urzędów. Pan Minister Spraw Wewnętrznych polecił wojewodom zwrócić uwagę, aby w pismach, wnoszonych do urzędów i władz podawano dokładne adresy z wyszczególnieniem właściwego urzędu pocztowego.

W razie podania niedokładnego adresu, interesowani z własnej winy narażają się na zwłokę w otrzymaniu częstokroć bardzo ważnych dla nich odpowiedzi.

Wybory w Niwce. W dniu 14 maja r. b. na posiedzeniu skompletowanej Rady Gminnej w Niwce, wybrano dwóch członków do Sejmiku Powiatowego, inż. Bolesława Janickiego i inż. Bolesława Krupińskiego.

KRONIKA.

Nowe opłaty stemplowe w złotych. Opłaty stemplowe uległy przeliczeniu na złote z dniem 1 maja r. b.

Nowy Wójt W Gminie Bobrowniki w dniu 11 maja r. b. dokonano nowych wyborów wójta. Wybrany został Mikołaj Rabsztyn na zastępcę Danecki.

Wskaźnik drożyzniany. Komisja do badania wzrostu kosztów utrzymywania będzie na przyszłość ogłaszała wskaźnik drożyzniany, nie jak dotychczas, dwukrotnie w miesiącu, lecz tylko raz, mianowicie po pierwszym każdego miesiąca, dnia 3-go lub 2-go.

Z PROWINCJI.

Z Wilna. W dniu 11-ym czerwca r. b. w Wilnie odbędzie się Samorządowy zjazd Rolniczy. Wydział Powiatowy Wileńsko-Trocki zgłosił następujące referaty: 1) stan obecny rolnictwa i niezbędne reorganizowanie gospodarstw; 2) kredyt i koncentracja kapitałów; 3) utworzenie instytucji koordynującej prace w dziedzinie kultury rolnej; 4) oświata rolna, ponadto szereg referatów specjalnych, dotyczących poszczególnych działów gospodarstwa rolnego.

Obniżenie podatku państwowego od węgla. Jak nas informują, podpisane zostało rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu, oraz Ministra Skarbu obniżające podatek państwowy od węgla z 14 proc. do 3 proc. na kopalniach „Flora”, „Grodziec”, „Adela”, „Andrzej II”, „Bory”, „Tadeusz”, „Wanda” i innych kopalniach Zagłębia Dąbrowskiego, oraz 12½% do 8½% na kopalni „Berlitz”. —

Nowi sołtysi. W dniu 13 maja r. b. w gminie Ożarówce zatwierdzeni zostali nowo wybrani sołtysi wsi Ożarówce-Franciszek Frączek, Roman Hajda, wsi Myszkowice — Stanisław Łata, na zastępcę J. Barański, wsi Wymysłów — Antoni Klimczyk, na zastępcę Franciszek Michalak.

ADAM HESSE

Przedsiębiorstwo blacharsko-dekarskie
SOSNOWIEC-POGON
ŚREDNIA 17

Wykonywa:

Krycie kościołów i wież, kopuł oraz dachów wszelk. rodzaju blachą i tekturą smołowcową.

Stale posiada na składzie:

Wanny, Nasiadówki, Kociołki, Wiadra, Waniénki dzieciinne, Kosze do węgla i t. p. naczynia

Wynajmuje:

Wanny i nasiadówki.

CENY UMIARKOWANE

**Polska pracownia
SZNUROWADEŁ
do obuwia i gorsetów.**

Romualda Skorupy

Sosnowiec-Pogoń, Majowa nr. 18

POLECA ZNANE ZE SWEJ PIERWSZORZĘDNEJ JAKOŚCI WYROBY SVOJEJ PRODUKCJI PO CENACH KONKURENCYJ.

HURTOWA DOSTAWA DO WSZYSTKICH STOWARZYSZEŃ I KOOPERATYW.

KOWALEWSKI-MARCINIAK

— SP. Z O. P. —

POZNAŃ

UL. STASZYCA 3

Przedsiębiorstwo

walcowania i budowy dróg i szos oraz
// mechaniczne tłuczenie kamieni //

Wypożyczanie walcy szosowych

Zakładanie i utrzymywanie wszelkich
dróg i szos oraz smolenie tychże

WSZELKIE DRUKI

wykonywa

DRUKARNIA HANDLOWA

Własność Powiat. Związku Kom. pow. Będzińskiego

SIEMIANOWICE BĘDZIŃ

ulica ks. Stabika nr. 2 Sejm. Będziński Starostwo